

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра хірургії та акушерства

ЗАТВЕРДЖЕНО КАФЕДРОЮ

Завідувач кафедри

Роман ПЕРЕДЕРА
(протокол «03» вересня 2026 р. № 2)

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
(обов'язкова навчальна дисципліна)

Клінічна гематологія тварин

освітньо-наукова програма «Ветеринарна медицина»

спеціальність Н 6 Ветеринарна медицина

галузь знань Н Сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна медицина

рівень вищої освіти Третій (освітньо-науковий)

факультет Ветеринарної медицини

Полтава
2026-2027 н.р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Клінічна гематологія тварин» для здобувачів вищої освіти за освітньо-науковою програмою «Ветеринарна медицина» спеціальності Н 6_Ветеринарна медицина

Мова викладання державна

Розробник: *Кулинич С.* - доктор ветеринарних наук, професор, професор кафедри хірургії та акушерства,

«01» вересня 2026 року

Сергій КУЛИНИЧ

Погоджено гарантом освітньої програми «Ветеринарна медицина»

«01» вересня 2026 року

Валентина ЄВСТАФ'ЄВА

Схвалено радою з якості вищої освіти спеціальності «Ветеринарна медицина» протокол «01» вересня 2026 року №1

Голова ради з якості вищої освіти спеціальності Надія ДМИТРЕНКО

1. Опис навчальної дисципліни

Елементи характеристики	Денна форма здобуття освіти
Загальна кількість годин	180
Кількість кредитів	6,0
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти (обов'язкова чи вибіркова)	обов'язкова
Рік навчання (шифр курсу)	1 (Н6АС ВЕТ дфд 2026)
Семестр	2
Лекції (годин)	24
Лабораторні заняття (годин)	24
Самостійна робота (годин)	132
Форма семестрового контролю	екзамен

2. Мета вивчення навчальної дисципліни

Ознайомлення з загальними та спеціальними питаннями клінічної ветеринарної гематології, знання якої потрібні в науково-дослідній та фаховій діяльності у сфері ветеринарної медицини.

3. Передумови для вивчення навчальної дисципліни

Перелік навчальних дисциплін, які передують її вивченню: «Англійська мова академічного спрямування», «Сучасні інформаційні технології в наукових дослідженнях», «Філософія науки», «Методика наукових досліджень у ветеринарії».

4. Компетентності:

- загальні:

ЗК 1. Здатність розв'язувати комплексні проблеми у галузі ветеринарної медицини на основі системного наукового та загального культурного світогляду із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.

ЗК 2. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 4. Здатність працювати у міжнародному контексті. Загальні компетентності, визначені

ЗК 5. Здатність керувати власною роботою та працювати в команді.

- спеціальні (фахові, предметні):

СК 1. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми дослідницького характеру в сфері ветеринарної медицини, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень з дотриманням вимог професійної етики.

СК 2. Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання з ветеринарної медицини та дотичних до неї напрямів.

СК 3. Здатність ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні інноваційні проекти у сфері ветеринарної медицини та дотичні до неї міждисциплінарні проекти.

СК 5. Здатність визначати комплекс необхідних сучасних клінічних, інструментальних та лабораторних методів і методик, а також розуміти призначення та застосовувати необхідне професійне обладнання, інструментарій, реактиви тощо, необхідні для проведення досліджень

стану здоров'я та благополуччя тварин різних видів і класів, біологічних субстратів, судово-ветеринарної експертизи, гарантування безпечності та якості харчових продуктів, тощо відповідно до обраного напрямку та поставленої мети.

СК 6. Здатність до безперервного саморозвитку та самовдосконалення.

СК 7. Здатність генерувати нові ідеї щодо розвитку теорії та практики ветеринарної медицини, виявляти, ставити та вирішувати проблеми дослідницького характеру, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень.

СК 8. Здатність здійснювати на сучасному рівні діагностику хвороб тварин різної етіології, проводити аналіз отриманих результатів та випробувати її ефективність, вдосконалювати та створювати інновації щодо методів діагностики у сфері ветеринарної медицини.

5. Результати навчання

РН 1. Мати передові концептуальні та методологічні знання з ветеринарної медицини і суміжних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні останніх світових досягнень з відповідного напрямку та отримання нових знань і здійснення інновацій.

РН 2. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми сфери ветеринарної медицини державною та іноземною мовами, оприлюднювати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних фахових вітчизняних та міжнародних наукових виданнях.

РН 5. Планувати і виконувати експериментальні та теоретичні дослідження з ветеринарної медицини і дотичних до неї суміжних напрямів з використанням сучасних інструментів та дотриманням норм професійної і академічної етики, критично оцінювати та аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми.

РН 7. Розробляти та реалізовувати наукові й інноваційні проєкти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання або професійну практику і розв'язувати значущі наукові та практичні проблеми ветеринарної медицини з дотриманням норм біоетики, біобезпеки та професійної етики, врахуванням соціальних, економічних та правових аспектів.

РН 9. Визначати та застосовувати комплекс необхідних сучасних клінічних, інструментальних та лабораторних методів і методик, професійне обладнання, інструментарій, реактиви тощо, необхідні для проведення досліджень стану здоров'я та благополуччя тварин різних видів і класів; розуміти логічну послідовність дій під час проведення судововетеринарної експертизи та вміти оформляти відповідну документацію; гарантувати безпечність та якість харчових продуктів, кормів; забезпечувати контроль і обіг побічних продуктів тваринного походження та різних біологічних субстратів тощо відповідно до обраного напрямку дослідження та поставленої мети.

РН 12. Визначати та застосовувати сучасні методи діагностики хвороб тварин різної етіології, здійснювати розробку інноваційних методів діагностики у сфері ветеринарної медицини

Співвідношення програмних результатів навчання із очікуваними результатами навчання

Програмний результат навчання	Очікувані результати навчання навчальної дисципліни
РН 1	володіти передовими знаннями з клінічної гематології тварин уміти проводити необхідні лабораторні гематологічні дослідження достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні останніх світових досягнень та отримання нових знань і здійснення інновацій
РН 2	уміти презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми з ветеринарної клінічної гематології уміти оприлюднювати результати досліджень з ветеринарної клінічної гематології у наукових публікаціях у провідних фахових вітчизняних та міжнародних наукових виданнях
РН 5	уміти планувати і виконувати експериментальні та теоретичні дослідження з ветеринарної клінічної гематології з використанням сучасних інструментів та дотриманням норм професійної і академічної етики уміти критично оцінювати та аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо ветеринарної клінічної гематології
РН 7	володіти основними прийомами розроблення та реалізації наукових проєктів, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання або професійну практику і розв'язувати значущі наукові та практичні проблеми з ветеринарної клінічної гематології знати основні вимоги щодо дотриманням норм біоетики, біобезпеки та професійної етики при проведенні гематологічних лабораторних досліджень
РН 9	уміти визначати та застосовувати комплекс необхідних сучасних клінічних, інструментальних та лабораторних методів і методик, професійне обладнання, інструментарій, реактиви тощо, необхідні для проведення гематологічних досліджень тварин різних видів і класів відповідно до обраного напрямку дослідження та поставленої мети
РН 12	уміти застосовувати сучасні методи лабораторної діагностики хвороб тварин із застосуванням гематологічних досліджень

6. Методи навчання і викладання

Словесні методи: лекція; бесіда, пояснення.

Наочні методи: ілюстрування, демонстрування.

Практичні методи: лабораторні роботи, робота з навчально-методичною літературою.

Інтерактивні методи: дискусії.

Комп'ютерні, мультимедійні методи: використання мультимедійних презентацій.

7. Програма навчальної дисципліни:

Тема 1. Морфологія клітин крові.

У темі розкриваються питання щодо складу крові як біологічної рідини організму, що складається з плазми і клітин крові. Наведений опис клітин крові.

Тема 2. Особливості клітин крові деяких груп тварин.

У темі розкриваються питання щодо особливостей формених елементів крові у різних видів тварин.

Тема 3. Органи кровотворення і гемопоєз.

У темі розкриваються питання щодо процесу і особливостей кровотворення та гемопоєзу в організмі тварин як біологічної захисної системи організму, що забезпечує, з одного боку, збереження рідкого стану циркулюючої крові, а з іншого - попередження і зупинку кровотеч за допомогою тромбоутворення (згортання, коагуляції крові) з подальшим відновленням цілісності судинної стінки і кровотоку.

Тема 4. Методи дослідження клітин крові і органів кровотворення.

У темі розкриваються питання встановлення діагнозу і виявлення захворювання крові, що передбачає дослідження клітин крові та органів кровотворення за допомогою морфологічних, імунологічних, цитогенетичних і молекулярно-біологічних методів.

Тема 5. Методи дослідження гемостазу

У темі розкриваються питання щодо особливостей лабораторних та інструментальних тестів, призначених для оцінки стану згортальної системи крові, виявлення ризиків тромбозів чи кровотеч та контролю терапії антикоагулянтами.

Тема 6. Синдромальний підхід до діагностики захворювань крові.

У темі розкриваються питання принципів класифікації хвороб крові, прийнятих у ветеринарній та гуманітарній медицині.

Тема 7. Мієлопроліферативні новоутворення мієлодиспластичні синдроми.

У темі розкриваються питання виділення станів, що відносяться до категорії, «передпухлинних» пошкоджень, таких як MGUS (моноклональна гаммапатія невстановленої етіології), MBCL (моноклональних В-клітинний лімфоцитоз), ICUS (ідіопатична цитопенія невстановленої етіології).

Тема 8. Гострі лейкози і споріднені з ними новоутворення.

У темі розкриваються питання «гострого лейкозу» як пухлинного новоутворення гемопоетичних тканин з первинним ураженням кісткового мозку, морфологічним субстратом якого є бластна клітина.

Тема 9. Картина крові при інфекційних захворюваннях.

У темі розкриваються питання картини крові при інфекційних захворюваннях.

Тема 10. Картина крові при мікотоксикозах.

У темі розкриваються питання картини крові при мікотоксикозах.

Тема 11. Картина крові при гельмінтозах.

У темі розкриваються питання картини крові при гельмінтозах.

Тема 12. Картина крові при ураженні ектопаразитами.

У темі розкриваються питання картини крові при ураженні ектопаразитами.

Тема 13. Картина крові при протозойних захворюваннях.

У темі розкриваються питання картини крові при протозойних захворюваннях.

Тема 14. Картина крові при хворобах неінфекційного характеру.

У темі розкриваються питання картини крові хворобах неінфекційного характеру.

Тема 15. Гемотрансфузія.

У темі розкриваються питання переливання крові у тварин.

Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви теми	Кількість годин			
	денна форма (Н6АС ВЕТ дфд 2026)			
	усього	у тому числі		
		л	лаб.	с. р.
Тема 1. Морфологія клітин крові.	12	2	2	16
Тема 2. Особливості клітин крові деяких груп тварин.	12	2	2	
Тема 3. Органи кровотворення і гемопоез.	12	2	2	12
Тема 4. Методи дослідження клітин крові і органів кровотворення.	12	2	2	16
Тема 5. Методи дослідження гемостазу.	12	2	2	
Тема 6. Синдромальний підхід до діагностики захворювань крові.	12	2	2	12
Тема 7. Мієлопроліферативні новоутворення мієлодиспластичні синдроми.	12	2	2	14
Тема 8. Гострі лейкози і споріднені з ними новоутворення.	10	2		
Тема 9. Картина крові при інфекційних захворюваннях.	10	2	2	12
Тема 10. Картина крові при мікотоксикозах.	10		2	12
Тема 11. Картина крові при гельмінтозах.	10	2	2	16
Тема 12. Картина крові при ураженні ектопаразитами.	10		2	
Тема 13. Картина крові при протозойних захворюваннях.	10	2		
Тема 14. Картина крові при хворобах неінфекційного характеру.	12	2		10
Тема 15. Гемотрансфузія.	12		2	12
Усього годин	180	24	24	132

8. Теми лабораторних занять

Назва теми	Кількість годин
Тема 1. Морфологія клітин крові. Л.р. 1. Клінічний аналіз крові: алгоритм оцінки.	2
Тема 2. Особливості клітин крові деяких груп тварин. Л.р. 2. Дослідження мазків крові.	2
Тема 3. Органи кровотворення і гемопоез. Л.р. 3. Визначення гематокриту	2
Тема 4. Методи дослідження клітин крові і органів кровотворення. Л.р. 4. Визначення фібриногену та інших факторів згортання крові.	2
Тема 5. Методи дослідження гемостазу. Л.р. 5. Дослідження коагуляційного (плазмового) гемостазу.	2
Тема 6. Синдромальний підхід до діагностики захворювань крові. Л.р. 6. Швидкість осідання еритроцитів.	2

Назва теми	Кількість годин
Тема 7. Мієлопроліферативні новоутворення мієлодиспластичні синдроми. Л.р. 7. Аналіз пунктату кісткового мозку.	2
Тема 9. Картина крові при інфекційних захворюваннях. Л.р. 9. Визначення показників крові при інфекційних захворюваннях та їх інтерпретація	2
Тема 10. Картина крові при мікотоксикозах. Л.р. 10. Визначення показників крові при мікотоксикозах та їх інтерпретація.	2
Тема 11. Картина крові при гельмінтозах Л.р. 11. Визначення показників крові при гельмінтозах х та їх інтерпретація	2
Тема 12. Картина крові при ураженні ектопаразитами. Л.р.12. Визначення показників крові при ектопаразитозах та їх інтерпретація	2
Тема 15. Гемотрансфузія. Л.р. 15. Визначення груп крові.	2
Разом	24

9. Теми самостійної роботи

Назва теми	Кількість годин
Тема 1. Морфологія клітин крові. Тема 2. Особливості клітин крові деяких груп тварин. – опрацювання теми, винесеної на самостійне вивчення – 2 год; – підготовка до лабораторних занять за темою – 4 год; – підготовка мультимедійної презентації – 10 год	16
Тема 3. Органи кровотворення і гемопоез. – опрацювання теми, винесеної на самостійне вивчення – 2 год; – підготовка до лабораторних занять за темою – 2 год; – підготовка мультимедійної презентації – 8 год	12
Тема 4. Методи дослідження клітин крові і органів кровотворення. Тема 5. Методи дослідження гемостазу – опрацювання теми, винесеної на самостійне вивчення – 2 год; – підготовка до лабораторних занять за темою – 4 год; – підготовка мультимедійної презентації – 10 год	16
Тема 6. Синдромальний підхід до діагностики захворювань крові. – опрацювання теми, винесеної на самостійне вивчення – 2 год; – підготовка до лабораторних занять за темою – 2 год; – підготовка мультимедійної презентації – 8 год .	12
Тема 7. Мієлопроліферативні новоутворення мієлодиспластичні синдроми. Тема 8. Гострі лейкози і споріднені з ними новоутворення. – опрацювання теми, винесеної на самостійне вивчення – 2 год; – підготовка до лабораторних занять за темою – 2 год; – підготовка мультимедійної презентації – 10 год	14
Тема 9. Картина крові при інфекційних захворюваннях. – опрацювання теми, винесеної на самостійне вивчення – 2 год; – підготовка до лабораторних занять за темою – 2 год; – підготовка мультимедійної презентації – 8 год	12

Назва теми	Кількість годин
Тема 10. Картина крові при мікотоксикозах. – опрацювання теми, винесеної на самостійне вивчення – 2 год; – підготовка до лабораторних занять за темою – 2 год; – підготовка мультимедійної презентації – 8 год	12
Тема 11. Картина крові при гельмінтозах. Тема 12. Картина крові при ураженні ектопаразитами Тема 13. Картина крові при протозойних захворюваннях – опрацювання теми, винесеної на самостійне вивчення – 2 год; – підготовка до лабораторних занять за темою – 4 год; – підготовка мультимедійної презентації – 10 год	16
Тема 14. Картина крові при хворобах неінфекційного характеру. – опрацювання теми, винесеної на самостійне вивчення – 2 год; – підготовка мультимедійної презентації – 8 год	10
Тема 15. Гемотрансфузія. – опрацювання теми, винесеної на самостійне вивчення – 2 год; – підготовка до лабораторних занять за темою – 2 год; – підготовка мультимедійної презентації – 8 год	12
Разом	132

10. Індивідуальні завдання

Не передбачені.

11. Оцінювання результатів навчання

Програмні результати навчання	Форми контролю програмних результатів навчання
РН 1. Мати передові концептуальні та методологічні знання з ветеринарної медицини і суміжних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні останніх світових досягнень з відповідного напрямку та отримання нових знань і здійснення інновацій.	<u>Поточний контроль:</u> <i>Методи усного контролю:</i> виконання завдань по самостійній роботі: підготовка мультимедійної презентації та доповідь за темою самостійного завдання. <i>Методи письмового контролю:</i> виконання завдань на лабораторних роботах <u>Семестровий контроль:</u> екзамен
РН 2. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми сфери ветеринарної медицини державною та іноземною мовами, оприлюднювати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних фахових вітчизняних та міжнародних наукових виданнях.	<u>Поточний контроль:</u> <i>Методи усного контролю:</i> виконання завдань по самостійній роботі: підготовка мультимедійної презентації та доповідь за темою самостійного завдання. <i>Методи письмового контролю:</i> виконання завдань на лабораторних роботах <u>Семестровий контроль:</u> екзамен
РН 5. Планувати і виконувати експериментальні та теоретичні дослідження з ветеринарної медицини і дотичних до неї суміжних напрямів з використанням сучасних інструментів та дотриманням норм професійної і академічної етики, критично	<u>Поточний контроль:</u> <i>Методи усного контролю:</i> виконання завдань по самостійній роботі: підготовка мультимедійної презентації та доповідь за темою самостійного завдання. <i>Методи письмового контролю:</i>

Програмні результати навчання	Форми контролю програмних результатів навчання
оцінювати та аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми.	виконання завдань на лабораторних роботах <u>Семестровий контроль:</u> екзамен
РН 7 Розробляти та реалізовувати наукові й інноваційні проєкти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання або професійну практику і розв'язувати значущі наукові та практичні проблеми ветеринарної медицини з дотриманням норм біоетики, біобезпеки та професійної етики, врахуванням соціальних, економічних та правових аспектів.	<u>Поточний контроль:</u> <u>Поточний контроль:</u> <i>Методи усного контролю:</i> виконання завдань по самостійній роботі: підготовка мультимедійної презентації та доповідь за темою самостійного завдання. <i>Методи письмового контролю:</i> виконання завдань на лабораторних роботах <u>Семестровий контроль:</u> екзамен
РН 9. Визначати та застосовувати комплекс необхідних сучасних клінічних, інструментальних та лабораторних методів і методик, професійне обладнання, інструментарій, реактиви тощо, необхідні для проведення досліджень стану здоров'я та благополуччя тварин різних видів і класів; розуміти логічну послідовність дій під час проведення судововетеринарної експертизи та вміти оформляти відповідну документацію; гарантувати безпечність та якість харчових продуктів, кормів; забезпечувати контроль і обіг побічних продуктів тваринного походження та різних біологічних субстратів тощо відповідно до обраного напрямку дослідження та поставленої мети.	<u>Поточний контроль:</u> <i>Методи усного контролю:</i> виконання завдань по самостійній роботі: підготовка мультимедійної презентації та доповідь за темою самостійного завдання. <i>Методи письмового контролю:</i> виконання завдань на лабораторних роботах <u>Семестровий контроль:</u> екзамен
РН 12. Визначати та застосовувати сучасні методи діагностики хвороб тварин різної етіології, здійснювати розробку інноваційних методів діагностики у сфері ветеринарної медицини	<u>Поточний контроль:</u> <i>Методи усного контролю:</i> виконання завдань по самостійній роботі: підготовка мультимедійної презентації та доповідь за темою самостійного завдання. <i>Методи письмового контролю:</i> виконання завдань на лабораторних роботах <u>Семестровий контроль:</u> екзамен

Критерієм успішного навчання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним результатом навчання. Одним із обов'язкових елементів освітнього процесу є систематичний поточний контроль і підсумкова оцінка рівня досягнення результатів навчання.

Схема нарахування балів із навчальної дисципліни

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти			Разом
	Виконання завдань на лабораторних роботах	Підготовка мультимедійної презентації та доповідь за темою самостійного завдання	Екзамен	
Тема 1. Морфологія клітин крові	2	5		9
Тема 2. Особливості клітин крові деяких груп тварин	2			
Тема 3. Органи кровотворення і гемопоєз	2	5		7
Тема 4. Методи дослідження клітин крові і органів кровотворення	2	6		10
Тема 5. Методи дослідження гемостазу	2			
Тема 6. Синдромальний підхід до діагностики захворювань крові	2	5		7
Тема 7. Мієлопроліферативні новоутворення мієлодиспластичні синдроми	2	7		9
Тема 8. Гострі лейкози і споріднені з ними новоутворення	—			
Тема 9. Картина крові при інфекційних захворюваннях	2	5		7
Тема 10. Картина крові при мікотоксикозах	2	5		7
Тема 11. Картина крові при гельмінтозах	2	7		11
Тема 12. Картина крові при ураженні ектопаразитами	2			
Тема 13. Картина крові при протозойних захворюваннях	—			
Тема 14. Картина крові при хворобах неінфекційного характеру	—	6		6
Тема 15. Гемотрансфузія	2	5		7
Екзамен	—	—	20	20
Разом	24	56	20	100

Шкала та критерії оцінювання

Виконання завдань на лабораторних роботах

Кількість балів	Критерії оцінювання
2	лабораторна робота виконана у повному обсязі, в якій здобувач вищої освіти проявив творчий підхід до вирішення завдання, використано дослідницькі методи, аргументовано висновки, що дає можливість досягти високого рівня формування компетентностей і програмних результатів навчання
1	лабораторна робота виконана не в повному обсязі, в якій здобувач вищої освіти використав дослідницькі методи, відсутні висновки або вони не відповідають змісту теми, є помилки
0	лабораторна робота не виконана, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів

Підготовка мультимедійної презентації та доповідь за темою самостійного завдання

Кількість балів	Критерії оцінювання
Тема 1-2, 3, 6, 9, 10, 15 (Тема 7, 8, 11-13)	
5	нараховується здобувачу вищої освіти, коли він представив презентацію та виступив із доповіддю щодо теми самостійної роботи, в якій інформація відображена в повному об'ємі (91-100%), містить новітню інформацію, без помилок. Проявлений творчий підхід, є обґрунтовані висновки, що дає можливість досягти високого рівня формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання
4	нараховується здобувачу вищої освіти, коли він представив презентацію та виступив із доповіддю щодо теми самостійної роботи, в якій інформація відображена не в повному об'ємі (71-90%) або в повному об'ємі, але частково застаріла. Показано недостатньо глибоке знання матеріалу та достатній рівень вмінь щодо розуміння і аналізу матеріалу. Є висновки, але без обґрунтування.
3	нараховується здобувачу вищої освіти, коли він представив презентацію та виступив із доповіддю щодо теми самостійної роботи, в якій інформація відображена не в повному об'ємі (51-70 %), частково застаріла. Показано недостатньо глибоке знання матеріалу та достатній рівень вмінь щодо розуміння і аналізу матеріалу. Є невідповідність між висновками та змістом тематики самостійної роботи
2	нараховується здобувачу вищої освіти, коли він представив презентацію та виступив із доповіддю щодо теми самостійної роботи, в якій інформація відображена не в повному об'ємі (31-50 %), більшою мірою застаріла. Показано недостатньо глибоке знання матеріалу та задовільний рівень вмінь щодо розуміння і аналізу матеріалу. Є невідповідність між висновками та змістом тематики самостійної роботи
1	нараховується здобувачу вищої освіти, коли він представив презентацію щодо теми самостійної роботи, в якій інформація відображена не в повному об'ємі (до 30%), застаріла. Здобувач частково доповів по презентації. Показано досить низький рівень вмінь щодо розуміння та аналізу матеріалу. Є значна кількість помилок у презентації. Відсутні висновки.
0 (0)	відсутність виконання завдання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів

<i>Тема 4-5, 14 (Тема 7-8, 11-13)</i>	
6 (7)	нараховується здобувачу вищої освіти, коли він представив презентацію та виступив із доповіддю щодо теми самостійної роботи, в якій інформація відображена в повному об'ємі (91-100%), містить новітню інформацію, без помилок. Проявлений творчий підхід, є обґрунтовані висновки, що дає можливість досягти високого рівня формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання
5 (6)	нараховується здобувачу вищої освіти, коли він представив презентацію та виступив із доповіддю щодо теми самостійної роботи, в якій інформація відображена не в повному об'ємі (71-90%) або в повному об'ємі, але частково застаріла. Показано недостатньо глибоке знання матеріалу та достатній рівень вмінь щодо розуміння і аналізу матеріалу. Є висновки, але без обґрунтування.
4 (5)	нараховується здобувачу вищої освіти, коли він представив презентацію та виступив із доповіддю щодо теми самостійної роботи, в якій інформація відображена не в повному об'ємі (51-70 %), частково застаріла. Показано недостатньо глибоке знання матеріалу та достатній рівень вмінь щодо розуміння і аналізу матеріалу. Є невідповідність між висновками та змістом тематики самостійної роботи
3 (4)	нараховується здобувачу вищої освіти, коли він представив презентацію та виступив із доповіддю щодо теми самостійної роботи, в якій інформація відображена не в повному об'ємі (31-50 %), більшою мірою застаріла. Показано недостатньо глибоке знання матеріалу та задовільний рівень вмінь щодо розуміння і аналізу матеріалу. Є невідповідність між висновками та змістом тематики самостійної роботи
2 (3)	нараховується здобувачу вищої освіти, коли він представив презентацію та виступив із доповіддю щодо теми самостійної роботи, в якій інформація відображена не в повному об'ємі (15-30 %), застаріла. Показано недостатньо глибоке знання матеріалу та задовільний рівень вмінь щодо розуміння і аналізу матеріалу. Відсутні висновки.
1 (1-2)	нараховується здобувачу вищої освіти, коли він представив презентацію щодо теми самостійної роботи, в якій інформація відображена не в повному об'ємі (до 15%), застаріла. Здобувач частково доповів по презентації. Показано досить низький рівень вмінь щодо розуміння та аналізу матеріалу. Є значна кількість помилок у презентації. Відсутні висновки
0 (0)	відсутність виконання завдання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів

Формами семестрового контролю знань здобувачів вищої освіти згідно з робочим та навчальним планом є **екзамен**. Проводиться письмово. Оцінки, отримані під час семестрового контролю враховуються при виставленні підсумкової оцінки з навчальної дисципліни. Максимальна оцінка за екзамен, згідно розподілу балів, становить 20 балів:

Шкала та критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти на екзамені

Кількість балів	Критерії оцінювання
<i>Перше теоретичне питання</i>	
6	теоретичне питання розкрито повністю, що свідчить про формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти на рівні 100 %
5	є відповіді на теоретичне питання, показано глибокі знання матеріалу та достатній рівень вмінь щодо розуміння і аналізу матеріалу, що свідчить про формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти на рівні 90 %
4	є відповіді на теоретичне питання, але показано не достатньо глибоке знання матеріалу та задовільний рівень вмінь щодо розуміння і аналізу матеріалу, що свідчить про формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти на рівні 70 %
3	є відповіді на теоретичне питання, але інформація відображена частково невірна, з помилками, що свідчить про формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти на рівні 50 %
2	є відповіді на теоретичне питання, але інформація відображена частково невірна, з помилками, що свідчить про формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти на рівні 35 %
1	є відповіді на теоретичне питання, але інформація відображена не в повному об'ємі або невірна, що не дає можливість у повному обсязі оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти
0	відсутні відповіді на теоретичне питання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти
<i>Друге та третє теоретичні питання</i>	
7	теоретичне питання розкрито повністю, що свідчить про формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти на рівні 100 %
6	є відповіді на теоретичне питання, показано глибокі знання матеріалу та достатній рівень вмінь щодо розуміння і аналізу матеріалу, але здобувач не проявив творчий підхід, що свідчить про формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти на рівні 90 %
5	є відповіді на теоретичне питання, показано глибокі знання матеріалу, але недостатній рівень вмінь щодо аналізу матеріалу, що свідчить про формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти на рівні 75 %
4	є відповіді на теоретичне питання, але показано не достатньо глибоке знання матеріалу та задовільний рівень вмінь щодо розуміння і аналізу матеріалу, що свідчить про формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти на рівні 60 %
3	є відповіді на теоретичне питання, але інформація відображена частково невірна, з помилками, що свідчить про формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти на рівні 45 %
2	є відповіді на теоретичне питання, але інформація відображена частково невірна, з помилками, що свідчить про формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти на рівні 30 %
1	є відповіді на теоретичне питання, але інформація відображена не в повному об'ємі або невірна, що не дає можливість у повному обсязі оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти
0	відсутні відповіді на теоретичне питання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти

12. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачено під час реалізації навчальної дисципліни

Засоби навчання: Біохімічний аналізатор RT-1904C Semi-auto Chemistry Analyzer; біохімічний експрес-аналізатор для ветеринарії; багатофункціональний морфологічний аналізатор; мікроскоп тринокуляр XS 4130; мікроскоп монокуляр XS 2610; мікроцентрифуга; центрифуга ОПН-3; колориметр КФК-3; блок сушки мазків крові “ФОМК-2”; ФЕК КФК-2 МП; Гемометр Салі; лічильник 11-клавішний; апарат Панченкова; камера Горяєва.

Перелік інструментів, обладнання та програмного забезпечення необхідного для вивчення навчальної дисципліни забезпечує навчально-наукова лабораторія кафедри хірургії та акушерства, а також навчально-науково-виробнича клініка ветеринарної медицини «Ветмедсервіс» факультету ветеринарної медицини Полтавського державного аграрного університету.

13. Політика навчальної дисципліни

Ключові принципи, якими керуються викладач і здобувачі вищої освіти: повага до особистості, доброзичливість і позитивне ставлення, довіра у взаєминах, партнерство. Активність, ініціативність і творчий підхід заохочуються.

– щодо термінів виконання та перескладання:

Усі завдання, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни, мають бути виконані у встановлені терміни. Оцінки, отримані здобувачем вищої освіти, вносяться викладачем в електронний журнал АСУ ПДАУ. Пропущені без поважної причини заняття опрацьовуються самостійно. У разі невиконання здобувачем вищої освіти завдань або неучасті в заходах поточного контролю за відповідний вид навчальної діяльності виставляється оцінка «0» балів. Здобувач вищої освіти має право підвищити результати поточного контролю шляхом виконання відповідних завдань до початку семестрового контролю, окрім тих, які проводилися під час аудиторних занять. Відпрацювання пропущених заходів поточного контролю здійснюється виключно з метою оцінювання результатів навчання, які не були оцінені у встановлені строки. Здобувач, який не з'явився без поважної причини на екзамен, вважається таким, що має підсумкову академічну заборгованість. Повторне проходження екзамену для ліквідації підсумкової академічної заборгованості (FX) допускається двічі: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку формує завідувач аспірантури і докторантури, за участю викладачів відповідної кафедри. Здобувач вищої освіти, який одержав під час семестрового контролю незадовільну оцінку F має право повторно опанувати освітній компонент.

– щодо академічної доброчесності:

Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись політики, стандартів і процедур дотримання академічної доброчесності які регламентується Положенням про організацію освітнього процесу в ПДАУ, Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в ПДАУ, Кодексом академічної доброчесності ПДАУ. На факультеті функціонує Комісія з академічної доброчесності, яка здійснює загальний моніторинг та контроль за дотримання норм та принципів академічної доброчесності усіма учасниками освітнього процесу. Обов'язковими вимогами є: самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни; посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної і наукової діяльності. Процедура розгляду порушення академічної доброчесності здобувачем вищої освіти регламентована Кодексом академічної доброчесності ПДАУ.

– щодо використання інструментів штучного інтелекту:

Використання систем штучного інтелекту в освітньому процесі здійснюється відповідно до Правил використання систем штучного інтелекту в освітньому процесі Полтавського державного аграрного університету. Студент при опануванні дисципліни може використовувати продукт згенерований ШІ, але при цьому несе особисту відповідальність за зміст та результати роботи, підготовленої із використанням систем штучного інтелекту. Використання ШІ не звільняє студента від дотримання принципів академічної доброчесності, вимог законодавства щодо авторського права та захисту персональних даних, а також не повинно підміняти його самостійну пізнавальну діяльність. Факт використання системи штучного інтелекту під час

підготовки академічної роботи підлягає обов'язковому розкриттю із зазначенням використаного інструмента та мети його застосування. Інструменти ШІ можуть використовуватися здобувачами вищої освіти як допоміжний засіб для пошуку та структурування інформації, генерування ідей, формулювання запитань, мовного редагування завдань, візуалізації інформації для підготовки презентації. У разі використання у завданні текстів, зображень, даних або інших результатів, згенерованих ШІ, здобувач вищої освіти повинен зазначити факт такого використання із зазначенням інструменту ШІ та способу його використання. Не допускається використання ШІ для повного виконання завдання, подання згенерованих ШІ результатів як власного результату навчальної діяльності без зазначення факту їх використання, створення або подання недостовірної, сфабрикованої чи фальсифікованої інформації, генерування неіснуючих джерел, посилань або інших даних. У разі встановлення факту таких порушень здобувач вищої освіти отримує незадовільну оцінку і повинен повторно виконати завдання і презентацію за новою темою.

– **щодо відвідування занять:** відвідування занять є обов'язковим.

– **щодо зарахування результатів неформальної / інформальної освіти:**

На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті. Особливості неформального / інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти ПДАУ. Здобувач вищої освіти може опанувати рекомендований онлайн-курс та перезарахувати здобуті результати навчання як частину навчальної дисципліни. Перезарахування може відбуватися упродовж семестру, у якому відбувається опанування освітнього компонента, проте не пізніше ніж за місяць до встановленої дати семестрового контролю.

– **щодо оскарження результатів оцінювання:**

Порядок оскарження контрольних заходів урегульовано Положенням про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в ПДАУ. Результат оцінювання можна оскаржити не пізніше наступного робочого дня після його оголошення. Для оскарження результату оцінювання цього здобувач вищої освіти звертається з письмовою заявою до завідувача аспірантури і докторантури. Заяву щодо оскарження результатів оцінювання розглядає апеляційна комісія, сформована розпорядженням першого проректора Університету. Результатом розгляду апеляції є прийняття комісією рішення, що попередня оцінка знань здобувача вищої освіти відповідає рівню досягнення результатів навчання з відповідного освітнього компонента і не змінюється або рішення, що попередня оцінка знань здобувача не відповідає рівню досягнення результатів навчання здобувача з відповідного освітнього компонента, здобувач заслуговує іншої оцінки.

14. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Thrall M. A., Weiser G., Allison R. W., Campb T. W. Veterinary Hematology, Clinical Chemistry, and Cytology, 3rd Ed. Wiley-Blackwell, Hardcover 2022. 1037 p.
2. John W. Veterinary Hematology: A Diagnostic Guide and Color Atlas. St. Louis, Mo. : Elsevier/Saunders, 2012. 368 p.
3. Ветеринарна клінічна біохімія / В. І. Левченко, В. В. Влізло, І. П. Кондрахін та ін.; За ред. В. І. Левченка та В. Л. Галяса. Біла Церква, 2002. 400 с.

Допоміжні

1. Сукманський О. І., Улизько С. І. Ветеринарна гематологія : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Одеса : БМБ, 2009. 168 с.
2. Harvey J. W. Veterinary Hematology, 1st Ed. Saunders, 2001. 228 p.
3. Kanivets, N., Kravchenko, S., Dmytrenko, N., Deviatko, O., **Kulynych, S.**, Deleichuk, O. Toxicology, pharmacology and therapy of animals poisoned by anticoagulant rodenticides: a review. *Scientific Progress & Innovations*. 2025. № 28 (1). P. 244–248. <https://doi.org/10.31210/spi2025.28.01.38>
4. **Кулинич С.**, Яшковський Я., Звенигородська Т., Коломак І., Туль О. Lesões labiais em cavalos: relato de caso. *Arquivo Brasileiro de Medicina Veterinaria e Zootecnia*. 2024. № 76. P. 261-268. <https://doi.org/10.1590/1678-4162-13084>